

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Діяльність сільськогосподарських підприємств в умовах ринкової економіки здійснюється в безперервній боротьбі з конкурентами за ринки збуту, за нових споживачів, за якість продукції. Це пояснюється специфікою сільськогосподарського виробництва і потребує підвищеної уваги до підтримки його фінансової безпеки.

Фінансова безпека – це такий стан підприємства, який характеризується збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних загроз, здатність забезпечити ефективне функціонування та економічне зростання.

Оцінку фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств доцільно здійснювати на основі аналізу фінансово стану підприємства.

Основними розділами методики аналізу фінансового стану підприємства є: аналіз фінансової стійкості і ліквідності балансу, аналіз оборотності господарських засобів; аналіз прибутковості та рентабельності підприємства.

Інформаційна база для обчислення показників ґрунтується на використанні звіту про рух грошових коштів і бухгалтерського балансу підприємства, звіту про фінансові результати [2, с. 94].

Як, відомо, оцінка фінансової стійкості визначається фінансовою структурою коштів підприємства, ступенем його залежності від зовнішніх кредиторів й інвесторів. Неможливо охарактеризувати фінансовий стан, використовуючи винятково абсолютні показники. Тому доцільно, на нашу думку, використовувати відомі відносні показники: коефіцієнт автономії (незалежності), коефіцієнт співвідношення позикових і власних засобів, коефіцієнт маневреності, коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними джерелами формування.

За допомогою перерахованих коефіцієнтів можна одержати об'єктивну інформацію про фінансову діяльність підприємства.

Коротко зупинимося на їхньому значенні.

Коефіцієнт автономії показує питому вагу джерел власних коштів у вартості майна підприємства, достатнім рівнем автономії прийнято вважати значення, яке більше або дорівнює 0,5 що означає: усі зобов'язання підприємства можуть бути покриті його власними коштами.

Ступінь залежності підприємства від зовнішніх позик можна охарактеризувати за допомогою коефіцієнта співвідношення позикових і власних коштів. Він показує, скільки позикових коштів, притягнутих підприємством для здійснення господарської діяльності, припадає на одиницю власних коштів, вкладених в активи. Збільшення даного показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Нормальним вважається значення цього коефіцієнта не більшим 1.

Часто на практиці, у процесі аналізу фінансового стану, використовується коефіцієнт маневреності. Він показує питому вагу коштів підприємства, що знаходяться у мобільній формі та використовується для фінансування поточної господарської діяльності підприємства. Не існує чітко встановленого ліміту значення даного коефіцієнту, проте, прийнято, що високі значення цього показника позитивно характеризують фінансовий стан підприємства будь-якої галузі господарського комплексу .

У межах аналізу фінансового стану сільськогосподарського підприємства обов'язково проводиться аналіз ліквідності. Сутність його полягає у порівнянні коштів активи, згрупованих за ступенем їхньої ліквідності (при класифікації вони розташовуються в порядку зменшення ліквідності), із зобов'язаннями пасиву, що групуються у відповідності з термінами їхнього погашення. Необхідно відзначити, що під рівнем ліквідності активів розуміється швидкість перетворення даного виду активів у кошти, причому, чим менше часу займає даний процес, тим вища ліквідність оцінюваних активів.

Завершальним етапом аналізу фінансового стану повинен бути аналіз рентабельності. Необхідність розрахунку показників рентабельності при аналізі

економічної безпеки підприємства обумовлена їхньою сутністю: співвідношення результату і витрат. У контексті проведених досліджень розраховуються: рентабельність всього капіталу; рентабельність власного капіталу; рентабельність виробничих фондів; рентабельність товарообігу [1, с. 166 -169].

Наведені вище показники лежать в основі формування п'яти рівнів фінансової безпеки сільськогосподарського підприємства: абсолютний – для функціонування підприємства достатньо власних оборотних коштів; нормальний – підприємство практично обходиться власними джерелами формування запасів і покриття витрат, хитливий – підприємству недостатньо власних оборотних коштів, і воно вдається до середньострокових і довгострокових позик і кредитів; критичний (підприємство для фінансування своєї діяльності вдається до короткострокових кредитів; кризовий – підприємство неспроможне забезпечити фінансування своєї діяльності ні власними, ні позиченими коштами [2, с. 47- 67].

Дана методика оцінки фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств є однією з найбільш трудомістких та вимагає значної кількості релевантної інформації. Оцінку рівня безпеки за вище вказаними показниками рекомендується проводити раз на рік.

Список використаних джерел

1. Прохорова В.В. Управління економічною безпекою підприємств: Монографія / В.В. Прохорова, Ю.В. Прохорова, О.О. Кучеренко. – Харків: УКР ДАЗТ, 2010. – 282 с.
2. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур: Монографія / Н.Й. Реверчук, – Львів: ЛБІ НБУ, 2004. – 195с.